

Rapport 2008:67

Arkeologisk förundersökning/antikvarisk kontroll

Kulturlager vid Millingstorp

RAÄ 145
Millingstorp 1:21
Röks socken
Ödeshögs kommun
Östergötlands län

Fredrik Samuelsson

Kulturlager vid Millingstorp

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning	4
Syfte	4
Metod och dokumentation	4
Resultat och tolkning	4
Referenser	7
Tekniska uppgifter	8
Bilaga 1. Fyndlista	9

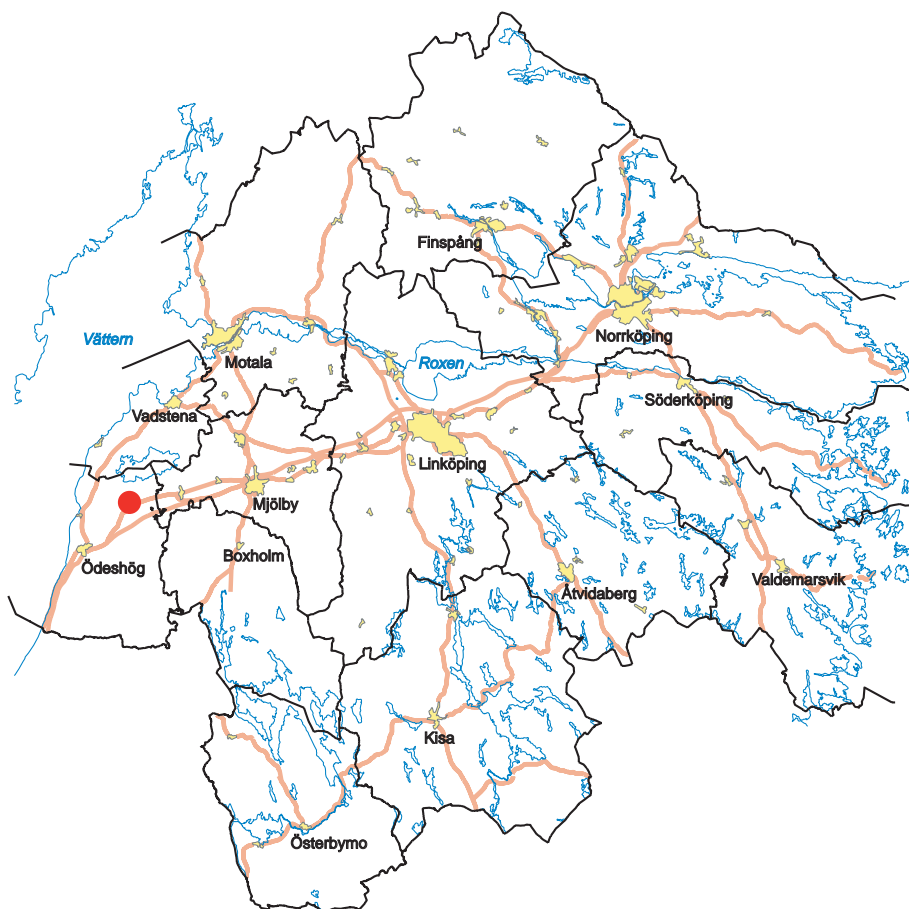
Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

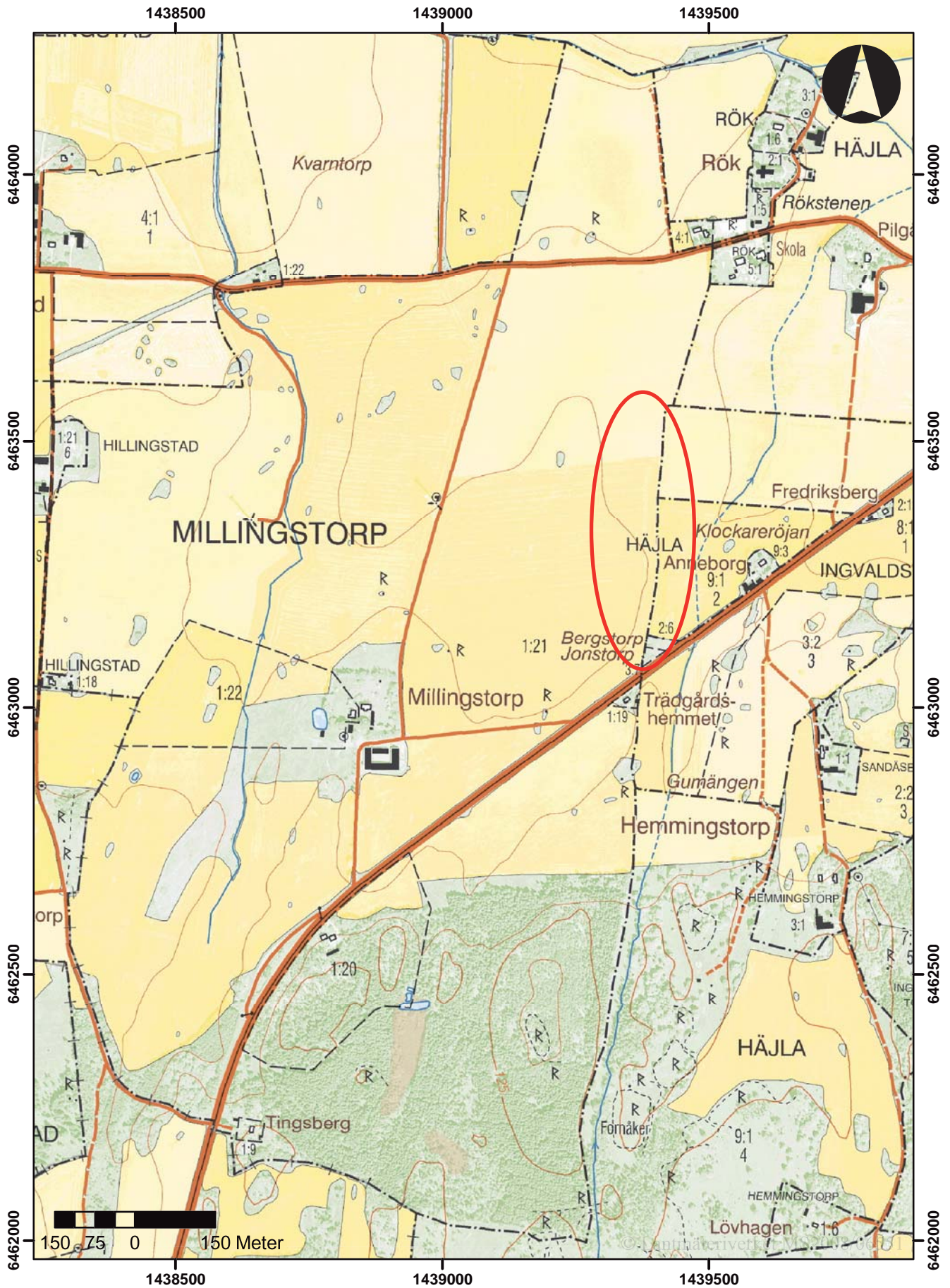
Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

Sammanfattning

I april 2008 utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll i samband med schaktning för ny elkabel till ett vindkraftverk på fastigheten Millingstorp 1:21, Röks socken. Arbetet utfördes på uppdrag av Vattenfall Service Syd AB. Vid förundersökningen påträffades ett kulturlager innehållandes en plattformskärna av kvarts. I närheten påträffades även ett fragment av ett skifferbryne som lösfynd på åkerytan.

Fredrik Samuelsson
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:10 000.

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde i april 2008 en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll i samband med schaktning för ny elkabel till ett vindkraftverk på fastigheten Millingstorp 1:21, Röks socken. Förundersökningen utfördes efter beslut från Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Uppdragsgivare var Vattenfall Service Syd AB vilka även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för förundersökningen samt för skrivandet av rapporten var undertecknad.

Områdesbeskrivning

Den aktuella schaktningen utfördes i ett område rikt på fornlämningar. Syd och sydost om ledningssträckningen finns flera uppstickande bergsklackar med skålgropar, RAÄ 15, 64 och 65 respektive RAÄ 78 och 79. Norr om det aktuella området ligger ytterligare två skålgropslokaler, RAÄ 16 och 136.

Ca 300 m väster om sträckningen ligger RAÄ 138. Denna fornlämning framkom när Östergötlands länsmuseum i mars 2001 utförde en arkeologisk förundersökning i området inför uppförandet av ett vindkraftverk. Vid undersökningen påträffades ett 0,1-0,15 m tjockt sotigt kulturlager som innehöll söndermulad skörbränd sten. Lagret representerar troligen utkanten av ett boplatsområde. Även två handgrävda diken med träfodrad botten påträffades vid undersökningen. Dessa bedömdes vara medeltida (Björkhager 2002 & Gustin 2007).

I det absoluta närområdet återfinns RAÄ 144. Denna boplatz påträffades när Östergötlands länsmuseum i september 2007 utförde en arkeologisk utredning, etapp 1 och 2, inför uppförandet av det vindkraftverk till vilket den nu aktuella jordkabeln skall anslutas. Vid sökschaktsgrävningen påträffades anläggningar i form av stolphål och härdar (Gustin 2007).

På uppdrag av Vattenfall Service Syd AB hade RAÄ UV Öst och Calluna AB i februari 2008 tagit fram ett underlag angående skyddsåtgärder för lag-skyddade natur- och kulturvärden vid den nu aktuella kabelgrävningen. Arbetet utfördes av Johan Storck (Calluna AB) och Clas Ternström (RAÄ UV Öst) och omfattade kart- och arkivstudier. Efter utfört arbete konstaterades det att den norra delen av sträckningen riskerade att påverka dold fornlämning i form av boplatzlämningar. Här föreslogs att arbetet skulle ske i form av en arkeologisk förundersökning eller antikvarisk kontroll. Vidare kunde det konstateras att inga konflikter med kända naturvärden förelåg och att möjligheten att påträffa tidigare okända sådana var små (Ternström 2008).

Östergötlands länsmuseum ansåg dock att förun-

dersökningen i form av antikvarisk kontroll skulle koncentreras till den norra delen av sträckningen men att det även var motiverat att, med tanke på eventuellt dolda boplatzlämningar, öppna sökschakt inom den resterande sträckningen.

Syfte

Syftet med förundersökningen som genomfördes i form av antikvarisk kontroll var att tillse att fast fornlämning berördes i så liten omfattning som möjligt. Fornlämningar som framkom skulle dokumenteras avseende karaktär och omfattning samt om möjligt dateras.

Till den arkeologiska förundersökningen knöts följande frågeställning:

- Finns det ytterligare boplatzlämningar i området och vilken relation har i så fall dessa till RAÄ 144?

Resultatet från förundersökningen ska ligga till grund för länsstyrelsens fortsatta bedömningar i ärendet samt utgöra ett underlag för uppdragsgivarens planeringsarbete.

Metod och dokumentation

Den arkeologiska förundersökningen utfördes i form av sökschaktsgrävning. Om fornlämningar påträffades skulle dessa undersökas och dokumenteras genom plan- och profilritning, provtagning (¹⁴C) och fotografering.

14 schakt togs upp med maskin och totalt undersöktes ca 130 löpmeter. Schaktbredden var 0,8 m och djupet varierade mellan 0,4 – 0,6 m.

Resultat och tolkning

Matjorden bestod av brun siltig lera och undergrunden utgjordes av gulbrun lera. I schakt 2 påträffades, under den ca 0,4 m tjocka matjorden, ett ca 4,6 m långt och ca 0,08 m tjockt kulturlager innehållandes en plattformskärna av kvarts. Fyllningen bestod av grå sotig silt med inslag av enstaka skörbrända stenar. Lagret fortsatte inte in i den andra schaktväggen. Mitt i det aktuella schaktet var ett ca 0,3 m brett dike nedgrävt vilket även hade grävts ned genom kulturlagret. På åkerytan, ca en meter väster om det aktuella schaktet, påträffades ett fragment av ett skifferbryne som lösfynd. Kulturlagret är inregistrerat som RAÄ 145 (Röks sn) i fornminnesregistret.

Det aktuella kulturlagret påträffades inte i den norra

1439200

6463500

6463500

Rök 144

S14 S13 S12 S11 S10 S9 S8

S7

S6

S5

S4

S3

S2

S1

HÄJLA

Ann

6463200

6463200

R

1:21

Bergstorp
Jonstorp

2:6

3:7

ngstorp

R

Rök 15:1

1:19

Trädgå
hemm

6462900

6462900

Teckenförklaring

- Sökschakt
- Fornlämning
- Fornlämning

1439200

1439350

1439400

6463250

6463250

Schakt 3

6463200

6463200

Schakt 2

6463150

6463150

Schakt 1

Teckenförklaring

- Sökschakt
- Kulturlager
- Dike

10 5 0 10 Meter

1439350

1439400

delen av sträckningen, närmast boplatsen RAÄ 144, utan i det lägsta partiet av åkern, ca 230 m SO om sistnämnda boplats. Det finns alltså ingen direkt rumslig koppling mellan dessa lämningar. Kulturlagret har inte ¹⁴C-daterats. Plattformskärnan av kvarts indikerar dock en möjlig datering till stenålder eller bronsålder. Boplats RAÄ 144 är inte daterad vilket gör en kronologisk jämförelse omöjlig.

Referenser

Björkhager V. 2002. *Millingstorp 1:1. "Millvind AB"*. Arkeologisk förundersökning. Rök sn, Ödeshögs kommun, Östergötlands län. Rapport 2002:63. Östergötlands länsmuseum.

Fornminnesregistret: <http://www.fmis.raa.se/fmis/>

Gustin I. 2007. *Millingstorp, vindkraftverk 3*. Arkeologisk utredning etapp 1 och 2. Rök sn, Ödeshögs kommun, Östergötlands län. Rapport 2007:105. Östergötlands länsmuseum.

Ternström C. 2008. *Angående skyddsåtgärder för lagskyddade natur- och kulturvärden vid kabelgrävning vid Millingstorp 1:21, Röks socken, Ödeshögs kommun, Östergötland*. PM-nummer: RAÄ UV Öst 2008:3.

Tekniska uppgifter

Lokal	Millingstorp 1:21
Socken	Röks sn
Kommun	Ödeshög
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	RAÄ 145
Ekonomiska kartans blad	084 27 (8E 2h Rök)
Koordinater	X6463176, Y1439387 – X6463416, Y1439291
Koordinatsystem	RT90 2,5 gon V
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll
Länsstyrelsens dnr	431-4358-08
Länsstyrelsens handläggare	Malin Backman
Länsstyrelsens beslut	2008-03-19
ÖLM dnr	109/08
ÖLM projektnr	530779
Uppdragsgivare	Vattenfall Service Syd AB
Kostnadsansvarig	Vattenfall Service Syd AB
Projektledare	Fredrik Samuelsson
Rapportarbete	Fredrik Samuelsson
Fältarbetstid	2008-04-02
Totalt undersöktes	Ca 130 löpmeter
Fynd	C 4392:1-2
Foto	Nej
Analyser	Nej
Grafik	Johan Levin/Fredrik Samuelsson
Renritning	-
Grafisk form	Johan Levin/Lasse Norr
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273	Rapport 2008:67 © Östergötlands länsmuseum

Bilaga 1. Fyndlista

Invnr	Subnr	Antal	Sakord	Mtrl	Längd	Bredd	Höjd	Vikt	Frag	Ark ålder	Anmärkning
C4392	1	1	Kärna	Kvarts	55	32	22	42,4	K	F.hist.tid	Påträffades i kulturlager
C4392	2	1	Bryne	Skiffer	22	19	5	5,8	F	F.hist.tid	Påträffades som lösfynd på åkerytan vid sökschakt 2.

Östergötlands länsmuseum utförde i april 2008 en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll i samband med schaktning för ny elkabel till ett vindkraftverk på fastigheten Mil-lingstorp 1:21, Röks socken, Östergötland. Vid förundersökningen påträffades ett kulturlager innehållandes en plattformskärna av kvarts. I närheten påträffades även ett fragment av ett skifferbryne som lösfynd på åkerytan.